

Kulturowe aspekty AI

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Kulturoznawstwo	Cykl dydaktyczny 2026/2027	
Specjalność -	Kod przedmiotu HKLTS.I10.19188.26	
Jednostka organizacyjna Wydział Humanistyczny	Języki wykładowe polski	
Poziom kształcenia Studia licencjackie I stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	
Koordynator przedmiotu	Anna Maj	
Prowadzący zajęcia	Anna Maj, Jan Waligórski	
Okres Semestr 5	Forma zaliczenia Egzamin	Liczba punktów ECTS 4
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30 Zajęcia warsztatowe: 14	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z problematyką kulturowych aspektów AI oraz najnowszymi badaniami w tym obszarze.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Student zna terminologię związaną z kulturowymi aspektami AI, rozpoznaje podejścia metodologiczne i najważniejsze problemy z tego obszaru.	KLT1A_W02, KLT1A_W03, KLT1A_W06, KLT1A_W07, KLT1A_W11	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja
W2	Student ma wiedzę o relacjach procesów społecznych i kulturowych z procesami rozwoju technologii.	KLT1A_W15, KLT1A_W16, KLT1A_W18, KLT1A_W21, KLT1A_W22, KLT1A_W24	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Student potrafi identyfikować najważniejsze problemy etyczne i komunikacyjne wynikające z technologii AI oraz zagrożenia dla przyszłego rozwoju człowieka.	KLT1A_U01, KLT1A_U02, KLT1A_U03, KLT1A_U05	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja
U2	Student umie dokonać analizy przypadku odnoszącej się do zastosowań sztucznej inteligencji w różnych obszarach życia społecznego i twórczości kulturowej.	KLT1A_U06, KLT1A_U07, KLT1A_U11, KLT1A_U12, KLT1A_U20, KLT1A_U23	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Student aktywnie uczestniczy w dyskusjach, dobierając argumenty z poszanowaniem interlokutorów.	KLT1A_K02, KLT1A_K04, KLT1A_K06, KLT1A_K08, KLT1A_K09	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Nowe technologie komunikacyjne w dobie AI. Sztuczna inteligencja jako wyzwanie kulturowe, poznawcze, etyczne, społeczne, naukowe, biznesowe. AI a social media. Algorytmy w kulturze. Automatyzacja procesów twórczych. LLM-y jako szansa i wyzwanie. AI a świadomość, inteligencja, mądrość. Analiza najnowszych zjawisk kulturowo-technologicznych. Tworzenie kulturowej bazy dla rozwoju polskiego modelu sztucznej inteligencji.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	30
Zajęcia warsztatowe	14
Przygotowanie do zajęć	29
Dodatkowe godziny kontaktowe	5
Przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 108
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 44

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Nowe technologie komunikacyjne w dobie AI. Sztuczna inteligencja jako wyzwanie kulturowe, poznawcze, etyczne, społeczne, naukowe, biznesowe. AI a social media. Algorytmy w kulturze. Automatyzacja procesów twórczych. LLM-y jako szansa i wyzwanie. AI a świadomość, inteligencja, mądrość. Analiza najnowszych zjawisk kulturowo-technologicznych. Tworzenie kulturowej bazy dla rozwoju polskiego modelu sztucznej inteligencji.	W1, W2, U1, U2, K1	Wykład, Zajęcia warsztatowe

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia :

Praca z materiałem źródłowym, Studium przypadku (ang. case study), Metoda projektowa (ang. Project Based Learning), Grywalizacja, gamifikacja, Dyskusja

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja	
Zajęcia warsztatowe	Aktywność na zajęciach, Projekt, Studium przypadków , Prezentacja	

Dodatkowy opis

Warunkiem zaliczenia jest wykonanie projektu.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu

Warunkiem zaliczenia jest wykonanie projektu.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena z projektu, aktywności, wykonanych case studies i prezentacji.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach

W uzgodnieniu z prowadzącą zajęcia.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Obecność na zajęciach jest obowiązkowa.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bostrom Nick, *Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies*, Oxford University Press, Oxford 2014 [wyd. pl: *Superinteligencja. Scenariusze, strategie, zagrożenia*, przeł. D. Konowrocka-Sawa, Wyd. Helion, Gliwice 2016].
2. Beneteau Erin et al., *Parenting with Alexa: Exploring the Introduction of Smart Speakers on Family Dynamics*, in „Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems”, ACM, New York, April 2020, s. 1-13. <https://doi.org/10.1145/3313831.3376344> (dostęp: 22.08.2022).
3. Chamorro-Premuzic Tomas, *How ChatGPT Is Redefining Human Expertise: Or How To Be Smart When AI Is Smarter Than You*, „Forbes” Jan 12, 2023, <http://bit.ly/3Ef5PUm>.
4. Minsky Marvin, *The Emotion Machine. Commonsense Thinking, Artificial Intelligence, and the Future of the Human Mind*, Simon & Schuster Paperbacks, New York et al. 2006.
5. Anna Maj: *Przemiany wiedzy w cyberkulturze. Badania nad kulturą, komunikacją, wiedzą i mediami*. Seria: *Media i Kultura*. Wydawnictwo UŚ, Katowice 2021, ss. 408, ISBN (wersja drukowana) 978-83-226-4012-8, ISBN (wersja elektroniczna) 978-83-226-4013-5.

Dodatkowa

1. Anna Maj: *Nieskończona gra w szachy: komunikacja człowiek-maszyna i transformacje inteligencji*. „Transformacje”, nr 3 (118), 2023, s. 24-43, ISSN: 1230-0292, e-ISSN 2719-7158.

Badania i publikacje

Publikacje

1. Anna Maj: *Przemiany wiedzy w cyberkulturze. Badania nad kulturą, komunikacją, wiedzą i mediami*. Seria: *Media i Kultura*. Wydawnictwo UŚ, Katowice 2021, ss. 408, ISBN (wersja drukowana) 978-83-226-4012-8, ISBN (wersja elektroniczna) 978-83-226-4013-5.
2. Anna Maj: *Media w podróży*. Seria: *Medioznawstwo*. Wydawnictwo Naukowe ExMachina, Katowice 2008 [2010], ss. 320, ISBN: 978-83-61137-09-2.
3. Anna Maj: *Cyberculture Now. Social and Communication Behaviours on the Web*. Ed. A. Maj. Brill 2019, ss. 182. [eBook], ISBN: 978-1-84888-178-5, DOI: <https://doi.org/10.1163/9781848881785>.
4. Anna Maj: *Ewolucja inteligencji i jej badanie. Oswajanie sztucznej inteligencji w perspektywie przemian kultury i komunikacji*. „Ethos”, tom monograficzny: „Oswajanie sztucznej inteligencji”, „Ethos” 36(2023), nr 3(143), 2023, s. 177-203, DOI 10.12887/36-2023-3-143-11.
5. Anna Maj: *Nieskończona gra w szachy: komunikacja człowiek-maszyna i transformacje inteligencji*. „Transformacje”, nr 3 (118), 2023, s. 24-43, ISSN: 1230-0292, e-ISSN 2719-7158.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
KLT1A_K02	Jest otwarty na nowe idee i jest gotów do dyskusji nad nimi i wykazuje się przedsiębiorczym myśleniem i działaniem.
KLT1A_K04	Samodzielnie podejmuje i inicjuje działania badawcze na poziomie podstawowym na rzecz rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych.
KLT1A_K06	Rozumie problematykę etyczną związaną z pracą naukową i zawodową. Przestrzega i rozwija jej zasady i nakłania innych do działania na rzecz przestrzegania tych zasad.
KLT1A_K08	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy, świata.
KLT1A_K09	Ma świadomość znaczenia humanistyki dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.
KLT1A_U01	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł drukowanych i elektronicznych.
KLT1A_U02	Samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego oraz samodzielnie planuje i realizuje własne uczenie się przez całe życie i zachęca innych do zdobywania wiedzy i rozwijania umiejętności badawczych.
KLT1A_U03	Czyta i interpretuje tekst filozoficzny, socjologiczny, antropologiczny oraz źródła historyczne.
KLT1A_U05	Poprawnie stosuje poznaną podstawową terminologię kulturoznawczą.
KLT1A_U06	Wykrywa podstawowe zależności między procesami społecznymi, cywilizacyjnymi i kulturowymi posługując się właściwymi dla kulturoznawstwa metodami i narzędziami w tym zaawansowanymi technikami informacyjno- komunikacyjnymi.
KLT1A_U07	Posługuje się strategiami argumentacyjnymi podczas uczestnictwa w debacie.
KLT1A_U11	Weryfikuje uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych.
KLT1A_U12	Formułuje w mowie i na piśmie proste problemy badawcze, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w kwestiach społecznych, kulturowych i światopoglądowych.
KLT1A_U20	Rozumie odmienne postrzeganie życia społecznego przez osoby pochodzące z różnych środowisk i kultur.
KLT1A_U23	Rozumie istotę społeczeństwa informacyjnego i potrafi scharakteryzować przemiany życia społecznego pod wpływem nowoczesnej technologii.
KLT1A_W02	Ma podstawową wiedzę o tym, jakie miejsce wśród nauk humanistycznych, społecznych i nauk o sztuce zajmuje kulturoznawstwo oraz potrafi scharakteryzować jego przedmiotową i metodologiczną specyfikę.
KLT1A_W03	Zna terminologię używaną w kulturoznawstwie jako dyscyplinie naukowej.
KLT1A_W06	Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.
KLT1A_W07	Zna główne kierunki rozwoju kulturoznawstwa.
KLT1A_W11	Zna podstawowe relacje zachodzące między głównymi prądami umysłowymi epoki a przemianami dokonującymi się w obszarze kultury i życia społecznego, z uwzględnieniem roli i znaczenia mediów.
KLT1A_W15	Zna główne zależności pomiędzy społeczeństwem a kulturą i posiada wiedzę na temat roli języka w kształtowaniu społeczeństwa i kultury.
KLT1A_W16	Zna historyczne i współczesne mechanizmy przemian społecznych oraz typy relacji pomiędzy jednostką a społeczeństwem.
KLT1A_W18	Posiada podstawową wiedzę o poznawczej, komunikacyjnej, kulturotwórczej i społecznej roli języka.
KLT1A_W21	Rozumie istotę społeczeństwa informacyjnego i jego kulturowych, ekonomicznych, technologicznych i społecznych uwarunkowań oraz zależności między technologią i zmianami zachodzącymi w społeczeństwie i kulturze.

Kod	Treść
KLT1A_W22	Zna podstawowe terminy związane z medioznawstwem i naukami o komunikowaniu, ma podstawową wiedzę na temat funkcjonowania i organizacji systemów medialnych i instytucji okołomedialnych.
KLT1A_W24	Posiada wiedzę na temat technologii informatycznych i audiowizualnych.